

Loppuselvitys / varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistavat toimenpiteet -hanke

Sivla 21.03.2024 § 35

1444/02.05.02/2023

Valmistelu Sini Käkönen, kehittämisspäälikkö-opistojen rehtori,
p. 040-751 4731

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Jämsän kaupungille helmikuussa 2020 erityisavustuksen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin. Erityisavustusta saatiin 22 000 €. Avustuksen omarahoitusosuus oli 10 %, joten hankkeen kustannukset olivat yhteensä vähintään 26 000 €. Hankkeeseen käytettiin lopulta 28 000 €.

Hanketta ei pystytty aloittamaan suunnitelmien mukaisesti vuonna 2020, koska korona-aika haastoi toimintaa. Erityisavustus oli suunniteltu käytettävän lukukoordinaattorin palkkaamiseen. Hankkeelle haettiin lopulta kolme kertaa käyttöajan pidennystä, koska kun toiminta mahdollistui korona-ajan jälkeen, oli haasteita lukukoordinaattorin rekrytoinnissa. Lopulta keväällä 2023 saatiin asia edistymään ja koordinaattori palkattua hankkeeseen.

Hankkeeseen palkattu lukukoordinaattorin tehtäviksi määriteltiin lasten lukuharrastukseen innostaminen sekä vinkkien antaminen varhaiskasvatuksen, alkuopetuksen ja kirjastopalvelujen henkilökunnille lukuharrastuksen aktivoimiseksi.

Lukukoordinaattori järjesti vuoden 2023 aikana yhteensä 133 lukemisen kulttuurin toiminnallista työpajaa. Näistä 103 oli varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja alkuopetuksen luokissa sisältäen VALO-luokat ja erityisryhmät ja 30 työpajaa, joihin oli vapaa pääsy esimerkiksi kirjastossa ja liikennepuistossa.

Hankkeessa toteutettiin myös ideariihi kasvatus- ja opetusalan henkilökunnille, jossa pohdittiin miten lukemaan innostaminen toteutuu nykyhetkellä ja miten kirjastopalvelujen kanssa tehtävää yhteistyötä voi kehittää olemassaolevilla resursseilla. Ideariihin perusteella lukukoordinaattori laati yhteistyösuunnitelman.

Sanataiteen siivin-sanataidetyöpajojen käsikirjaan (139 sivua) koordinaattori keräsi kaikkien toteuttamiensa työpajojen käsikirjoitukset ja materiaalit. Käsikirja jaettiin sähköisesti kaikille työpajoihin osallistuneille tahoille.

Hankkeen tuloksena nostettiin esiin lukemisen tärkeyttä sekä sanataiteen asemaa lukemaan innostamisessa – lukijuus kun on tiukasti yhteydessä myös lasten omaan toimijuuteen. Työpajoihin osallistuneet aikuiset saivat uusia ja ideoita käyttöön lukuharrastukseen kannustamisessa.

Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat edustajat varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, alkuopetuksesta ja kirjastopalveluista.

Kirjastolla lukukoordinaattori järjesti pienimuotoisia sanataidetyöpajoja asiakkaille sekä toteutti satutuokiot Raitilla sekä Jämsänkoskella. Vapaa-ajan sisällöissä lukukoordinaattori toteutti liikennepuiston sanataidepajoja sekä 4H-leirin sisältöjä yhdessä Jämsän 4H-yhdistyksen kanssa. Jämsänlaakson Setlementti ry:n kanssa lukukoordinaattori järjesti sanataidetoimintaa Vinnin tilalle sekä Satuverstas-tapahtumaan Kivipankille. Myös kotoutumispalvelujen kanssa oli yhteistyötä kesän 2023 aikana.

Hankkeen työpajoissa tavoitettiin kaikkiaan 1 429 lasta ja 484 aikuista eli yhteensä 1 913 osallistujaa. Alueellinen kattavuus oli laajaa ja lukukoordinaattori ehti vierailla kaikilla Jämsän kouluilla vähintään kerran.

Hankkeesta saatu palaute oli erittäin myönteistä ja lukukoordinaattorin työpanos oli erinomainen. Hankkeen aikana toteutettuja tuotoksia ja suunnitelmia pystytään hyödyntämään pitkään lasten lukuharrastuksen lisäämiseen ja kannustamiseen.

Hankkeen selvitys on kokouspykälän liitteenä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 26 kohta 3:
Lautakunta päättää kehittämishankkeisiin osallistumisesta taloussuunnitelman mukaisesti

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen
Sivistyslautakunta hyväksyy selvityksen koskien valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.